

Néhány adalék az anyai felmenőimről

Anyai nagyapám, Horváth Kálmán, Horváth János távirtdatiszt és Dobay Blanka fia 1883 március 24-én született Debrecenben. Keresztapja, egyúttal mostoha nagyapja Irinyi János volt, aki feltalálta a foszforos gyufát, s Kossuthnak gyártotta a lőport Nagyváradon. A szájhagyomány szerint Dobay Blanka édesanyja, Baranyai Hermina és Irinyi János fiatal korukban igaz szívvel szerették egymást. Csakhogy a tudósok már akkoriban sem voltak gazdag emberek, Baranyai papa meg nem adta a lányát egy senkiházihoz, ahogy Irinyi sem vehetett el akárkit. Amikor Baranyai Hermina férje, Dobay Ádám meghalt, szülői áldás nélkül is összeházashattak. Családunk - mint jogutód - hosszú éveken át kapta a gyufacimkéket a Debreceni Gyufagyártól.

Dobay Blanka Horváth Jánoshoz ment feleségül. Ahogy ez a XIX. század második felében a köznemességgel országszerte megesett, elszegényedtek a Horvátok is, s miután a régi dicsőségből nem lehetett megélni, hivatalt vállaltak a városban. Magyarorszáki és harasztosi Horváth János előbb távirtdász és postatiszt lett Debrecenben, utóbb főtitest Budapestten.

Ez a Horváth János spiritiszta ember hírében állott, aki beszélő viszonyban van a szellemekkel. Előre megjósolta az I. Világháború kezdetét is. Éppen egy hajszállal előtte halt meg, az erdélyi rokonság már át sem tudott jönni a temetésre. Egyszer, még legénykorában egy szitában megjelent előtte egy fiatal lány képe, akit hamarosan megpillantott a farsangi bálon. Nem kételkedve a sors útmutatásában feleségül vette Dobay Blankát, Dobay Ádám és Baranyai Hermina nincstelenné vált félárva lányát.

Horváth János fia, Kálmán még serdülőként elkapta a skarlátot, s ennek szövődményeként a szívbjajt. Kímélte magát, ahogy a tudós doktorok előírták, s amennyire lehetett. Aztán, amikor az orvosok letettek róla, s ráhagyták, éljen kedvére, mert nem sok ideje lehet már hátra, minden mindegy alapon igyekezett behozni, amit elmulasztott: teniszezett, futott, ugrott. Állítólag átugrotta a saját testmagasságát is. Oszlopos tagja volt a Pátria Klubnak, amelynek idővel alelnöke lett. Legfőbb irányítója volt a Klub tarokkcsapatának, könyvet is írt e kártyajáték szabályairól. Remekül verselgetett. Verseit hol Zsákodi Kálmán, hol Harasztossy Kálmán néven publikálta. Hosszú időn át a Széll Kálmán téri Postapalotában dolgozott. Korán elindult otthonról, hogy mielőtt munkához látna, a kezéből etethesse a városmajori madarakat. Szeretereméltó, jóindulatú, segítőkész embernek ismerték. Beosztottjai apjukként szerették őt.

Ahogy telt-múlt az idő, s nem húzták meg miatta a lélekharangot, vérszemet kapott, s 39 éves korában megnősült. Elvette az akkor 22 éves nagymamám, Schwertner Annát. Hosszú időt nem élhettek együtt. A nagyapám 53 éves korában szívbjajban meghalt. Anyám akkor 12 éves volt.

János ükapám 1914-ben halt meg, Kálmán nagyapám 1936-ban. Az édesanyám 1924-ben született, én 1944-ben, így sem anyám, sem én nem ismerhettük a nagyapánkat. Ami keveset tudunk róluk, azt a családi szájhagyomány őrizte meg.

Kisfalusi Emőke